

НОВІ ПОКОЛІННЯ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ

Покоління X,Y Z

Трапляється так, що між сучасними поколіннями з'являються певні непорозуміння. Батьки сваряться зі своїми дітьми, як через глобальні речі, так і через зовсім неважливі дрібниці. Для того, аби зрозуміти, чому це відбувається, доцільно розглянути відому **теорію поколінь**.

Науковці певні, що сучасних людей просто неможливо характеризувати шляхом об'єднання в єдине ціле. Саме тому виникає теорія трьох поколінь: x, y, z. Кожне з них заслуговує окремої уваги, а тому пропонуємо детальніше розглянути усі ці особливості.

Покоління X (GenerationX)

Інші назви: Іксер, Xers, Покоління 13, Невідоме покоління. Народжені в 1965-1982 роках.

Вперше, термін запропонували британський дослідник Джейн Деверсон і голлівудський репортер Чарльз Хамблетт, а закріпив письменник Дуглас Коупленд. На це покоління вплинула значна низка важливих подій: Афганська війна, операція «Буря в пустелі», початок ери персональних комп'ютерів, перша чеченська війна.

Іноді людей, народжених в ці роки, відносять до покоління Y і навіть до Z (хоча останніх і в проекті не було), а іноді буквою X намагаються об'єднати мілленіалів (Y) і МеМеМе (Z).

Якщо говорити про країну, яка власне вперше ввела цей термін у світ, то у США Поколінням X зазвичай називають людей, що народилися в період спаду народжуваності, який наступив після демографічного вибуху (**поколінням "Бебі- бумерів"**, яке виникло у повоснні часи).

Характерні особливості Покоління Х (західний контекст)

Покоління Х—нове «втрачене покоління», як і всі інші покоління до них, які росли в період, коли соціальні інститути ослабли і втратили довіру. У цей період знову розцвів індивідуалізм. А основним чинником для неспокою цього покоління є втрата орієнтиру до духовних цінностей. І, справа полягає не лише у тому, що усі найкращі посади вже зайняті бебі-бумерами. Це не має значення, адже насправді, проблема полягає в тому, що ці посади зовсім не цікавлять іксів.

Те, що бул оцінним для попереднього покоління (будинок, робота, сім'я як осередок суспільства), тепер здається дріб'язковим і не вартим уваги. Вони втрачають віру у всесвіт, він здається їм зіпсованим, гнилим і, навіть, ворожим. Однак, ще більше турбує не те, що альтернативи цьому світі немає, а те, що вони самі побудувати цю альтернативу просто не здатні. Тому, це покоління зайняте постійним пошуком чогось кращого у світі і своїм місцем на Землі.

Їхньою рисою є те, що вони скептично ставляться до усього, що їх оточує, тому й обирають вміння розраховувати виключно на свої сили. Їм притаманне альтернативне мислення, а також висока проінформованість про абсолютно усе, що відбувається у світі. У той же час, ікси надзвичайно гнучкі, для них немає проблеми у тому, що б якось змінюватися.

Основною їхньою метою є наполеглива праця та досягнення індивідуального успіху. Адже це покоління більше не бачить сенсу у побудові будь-яких колективних цілей та завдань. Успіх кожної окремої особистості набагато важливіший за спільну працю.

Характерні особливості Покоління Х (радянський контекст)

СРСР-івське покоління іксів виросло надзвичайно активним, з великою потребою дарувати свою любов оточуючим. Тому, не дивно, що наступні покоління не сильно розуміють надмірну увагу чи опіку іксів. А вони, у свою чергу, просто хочуть дати своїм дітям те, що не отримали від власних батьків (*багато хто з них були дітьми війни, важко працювали та не мали часу на опіку чи турботу*). Ця потреба іноді була настільки сильною, що жінки будь-якою ціною намагалися знайти собі партнера, навіть, якщо той був схильним до агресії бо ж мав пристрасть до алкоголю.

Характерні особливості Покоління Х(спільний контекст)

Виникає тенденція розлучень, а тому, можна було побачити велику кількість матерів-одиначок. Останні, в свою чергу, не мали можливості виключно сидіти вдома та турбуватися про дітей. Адже їх необхідно було забезпечувати, тому зростала кількість жінок на виробництвах та заводах, це переставало бути новиною для оточуючих. Крім того, усі ці чинники зумовили значний спад народжуваності.

У ці часи з'являється проблема з наркотиками та СНІДом, надзвичайно впливає на психічний стан людей війна в Афганістані.

Міленіали(Millennials) або Покоління Y(Generation Y)

Інші назви: Покоління Ігрек, Покоління Міленіуму, Покоління Пітера Пена, ПоколінняNext,Мережеве покоління, Ехо- бумери, Покоління бумеранга, Покоління трофеїв.

До цього покоління різні джерела відносять різнихлюдей.Одні кажуть,що це всі, народжені з початку 80-х. Інші уточнюють:з1983-гопокінець1990-х.А треті захоплюють і початок 2000-х. Другий варіант - з **1983-го по кінець 1990-х** - мабуть, найбільш переконливий.

Термін був запропонований журналом Advertising Age. Вважається, що на формування світогляду ігреків вплинули: перебудова, розпад СРСР «лихі 90-і», тероризм, війни (в Іраку, в Чечні і ін.); міжнародна фінансова криза, підвищення вартості житла і безробіття; телебачення, поп-культура, торрент-трекери і відеохостінги, розвиток мобільного та інтернет-зв'язку, комп'ютерних технологій, соціальних мереж, digital-медіа та відеоігор, флешмоб- і мем-культури, онлайн спілкування, еволюція девайсів тощо.

Характерні особливості Покоління Y

Одна з найпомітніших рис ігреків — залежність від знань, які вони знаходять не у книжках з бібліотек, а на інтернет- ресурсах. Це покоління, яке обожає вчитися, однак цей процес для них абсолютно відмінний від іксів. Навчання для міленіумів - це щось цікаве та самобутнє. Вони абсолютно відкидають вже застарілі канони, адже у часи, коли приходить інформаційна ера, цінність самої інформації змінюється.

Те, що раніше можна було дізнатися виключно від вчителів та викладачів, для ігреків стає легкодоступним. Це зумовлює ще одну рису цього покоління – надмірну довіру до інформації, що подана на онлайн- сервісах, особливо без наявності будь-якої цензури на неї.

Якщо казати за освіти, то вона все більше втрачає свій сенс. Ігрики кидають інститути та не бачать у них сенсу, адже професії, на яких навчають у вишах або вже застарілі, або ж стануть такими у майбутньому. Крім того, не викликають у них довіри самі викладачі, більшість з яких слідує застарілим методикам. Ігрики, які бачили, як їхні батьки з вищими освітами мали йти торгувати на базар або робити щось схоже, просто розчарувалися в освіті. Їх більше приваблює саморозвиток.

Значну увагу міленіуми приділяють власному комфорту. Для них самореалізація виходить на перший план. Не можна сказати, що їх не цікавить сім'я, однак, на першому місці все ж залишається кар'єрне зростання. Це відбувається і тому, що ігрики живуть в умовах постійної нестабільності, вони не знають, що буде завтра, а тому й не бачать сенсу планувати будь-що на майбутнє.

Характерна для цього покоління і теорія «вічної молодості». Міленіуми намагаються до останнього відтягувати момент приходу етапу дорослішання. Така ситуація пов'язана з тим, що бути дорослим - означає брати на себе відповідальність. А це в плани ігреків не вписується. Однак, така тенденція властива цьому поколінню виключно через те, що воно бачило всі помилки своїх батьків, а тому просто відмовляється бути відповідальним за чиєсь майбутнє.

Загалом, ігреки - це покоління вільнодумців. Вони люблять свободу, цінують її понад усе. Слідкують за сучасними трендами - у моді, їжі та діджитал тенденціях. Гламурні тусовки, постійний «двіж» з однодумцями — найкращий варіант відпочинку.

Однак, негативною їхньою характеристикою є те, що вони прагнуть мати все й одразу. Якщо кар'єра для них - це щось надзвичайно важливе, то тривалий розвиток, професійне зростання — це щось абсолютно безглузде.

Ігрики ніколи не були зацікавлені у важкій праці та довготривалому процесі отримання найкращої посади. Вони хочуть отримати все тут і зараз. До того ж, не останнє місце для них займають вигідні знайомства, адже це, на їх думку, допоможе значно більше, ніж вища освіта.

Це покоління не любить суворих рамок, а тому гнучкий графік роботи та комфортні умови праці - обов'язкові умови високої продуктивності міленіумів.

Те ж саме можна сказати і про гроші, для міленіумів – це шлях до можливостей. Є гроші - є і дорога до успіху. Отож, крім того, що вони індивідуалісти, їм також властива жага до усього матеріального.

Звісно, що особливу увагу для ігриків заслуговують соціальні мережі. Віртуальна реальність - це те, що їм потрібно для повноцінного існування. На подібних онлайн- платформах можна створити собі новий образ,хай навіть він і не існуватиме у реальному житті.

Міленіуми люблять знаходити друзів за своїми інтересами, а у соц. мережах це зробити легше всього. Що стосується їжі, то вони знають абсолютно все про кількість калорій, білки, жири, вуглеводи, однак, найчастіше навіть гадки не мають про походження продуктів і їхній склад.

Незважаючи на усі, можливо негативні риси цього покоління, воно по-своєму цікаве і не ординарне. Ігрики мають досить позитивне мислення, вірять у те, що життя прекрасне і різноманітне, а всі люди - це брати. Від роботи, вони очікують значних результатів, а тому й викладаються наповну. Однак, їм важливо, аби те, що вони роблять, було справжньою пристрастю.

Покоління Z (Generation Z)

Або Покоління ЯЯЯ (Generation MeMeMe)

Інші назви: Internet Generation, Generation I, Generation M (від слова «багатозадачність»), Homeland Generation, New Silent Generation, Generation 9/11

Отже, Покоління Z - це люди, що народилися на початку 1990-х і в 2000-х (видання Business Insider пише, що Gen Z - це народжені з 1996 року по 2010-й). На їх філософський і соціальний світогляд вплинули світова фінансово-економічна криза, Веб 2.0 і розвиток мобільних технологій. Представники Покоління Z розглядаються, як діти Покоління X, а іноді, і як діти Покоління Y, тобто мілленіалів.

Характерні особливості Покоління Z (Generation Z)

Покоління зетів - це яскравий приклад людей, які з'явилися у часи великої глобалізації та постмодернізму. Їхньою характерною рисою є те, що з усіма сучасними технологіями вони на «Ти» ще із раннього дитинства. Більше того, часто трапляється так, що малюк навіть говорити ще не навчився, але чудово знає, як увімкнути комп'ютер та відкрити улюблену гру. Отже, зети – це діти інтернету та сучасних технологій. За рахунок цього, вони не мали типового дитинства «у дворах», а тому й не є командними гравцями, їх треба вчити цьому.

Це покоління відрізняється абсолютною відсутністю чітко визначеної життєвої позиції. На відміну від усіх їхніх попередників, зетів не мотивують ані гроші, ані будь-яке кар'єрне зростання. Більше того, вони геть несамотійні і постійно потребують, аби хтось вказував їм на те, чим вони мають займатися. Проте, досить волелюбні, їх не можна примушувати до будь-чого. Адже вони ніколи не будуть робити те, чого не бажають самі. Навіть змалечку, для них важливо, аби до їхньої думки дослухалися.

Люблять вчитися, швидко засвоюють нові знання. Великі обсяги інформації не становлять для них ніяких труднощів.

Переважну більшість знань вони отримують з Інтернет-ресурсів. Однак, тут виникає проблема. Кругозір зетів досить поверхневий. За рахунок того, що вони не бачать сенсу у школі чи університеті, вони не отримують базових знань та навичок. Все, що вони дізнаються в режимі онлайн, несе виключно ситуативний характер. Попри це, зети відрізняються своєю неймовірною багатозадачністю та креативністю. Вони обожають знаходити рішення зі складних ситуацій та розв'язувати найскладніші задачі.

Досить негативні риси є і у їхньому характері. Вони мають схильність до капризів та істерик, прагнуть, аби все було виключно так, як скажуть вони. Мають яскраво виражене нахабство, егоїзм та нарцисизм (згадаймо тільки культуру «селфі» та її фатальні наслідки розбилися, Згоріли ін.).

Покоління Z – це мандрівники. Їм не потрібен комфорт, робота та гроші. Вони прагнуть до усього нового та невідомого. Тому, їм буде байдуже де ночувати, на чому їхати (хай навіть автостопами), а почуття небезпеки — зовсім відсутнє. Головне, це емоції, які вони зможуть пережити.

Досить часто зети виступають проти поганих звичок (паління, алкоголь), а також є вегетаріанцями. Вірять у мир у всьому світі, прагнуть вирішувати екологічні та соціальні проблеми.

Як завоювати увагу зетів?

Одне відомо точно - їх потрібно мотивувати. Все, що вони роблять, потребує реакції оточуючих, байдуже негативної чи позитивної. Головне – це увага до їхньої особистості, вони просто «пожирачі» емоцій. Всі завдання, які ви ставите перед цим поколінням, потрібно формулювати чітко та детально. А от за кожне виконане - одразу давати винагороду. Вони не люблять працювати на майбутній результат, їм необхідна мотивація за кожне виконане завдання.

Незважаючи на те, що зети індивідуалісти, вони так само обожнюють тусовки і коворкінги, тому їх завжди треба залучати до командної роботи. Аби їхня праця давала найкращий результат, необхідно давати їм творчі завдання, максимально цікаві для самих зетів. До того ж, переконайтеся, що вони справді вважають свою діяльність корисною для оточуючих.

Цифрове покоління

Вже за п'ять років, якщо вірити [теорії поколінь](#), до школи підуть зовсім інші діти. [«Цифрове» покоління](#) замінять ті, кого називають «дітьми смартфонів», [Google babies](#), поколінням «дзен» та [«альфами»](#).

Покоління «Альфа»

Автори теорії поколінь стверджують, що діти, які почали народжуватися 3-4 роки тому, і ті, що прийдуть у світ у найближчі 15 років, складуть одне покоління. **Тобто, «альфи» - це народжені орієнтовно у 2015-2035 роках.**

Вчені вважають, що на їхнє становлення та розвиток великий вплив матимуть соцмережі. Адже нині батьки часто заводять малюкам особисті сторінки раніше, ніж вони навчаться говорити й писати.

Планшети та смартфони стали настільки звичними, що батьківські гаджети потрапляють навіть до рук немовлят. Тож інтернет для «альфи» - це навіть не «цікавинка» батьків, як було для «цифрових», а просто доступна іграшка.

Також на наступне покоління вплинуть відкриття та винаходи, що були зроблені за останні п'ять років, але масово охоплюють планету трохи згодом. Це можливість редагування генома, поява 3D-принтерів та роботів, що самонавчаються.

Отож, для покоління Альфа всі і все у світі будуть поєднані, незалежно від того, де знаходяться географічно. У їхньому світі змінювати можна буде все, навіть людський організм. А речі можна буде роздрукувати «з нічого».

Якими вони будуть?

На думку соціологів, покоління Альфа має бути схоже на своїх прапрапрадідів — приміром, на гімназистів початку ХХ століття. Вони жадібно вбирали все нове, нерідко нехтували заняттями, але обожнювали наукові, а часом і лженаукові відкриття: сінематограф, автомобілі, літаки, теплоходи, гіпноз, психоаналіз, медіумів.

Вони з поважним виглядом сперечалися про складні філософські й політичні доктрини, але в реальному житті були досить наївними.

Викладачів бентежила відсутність у тих дітей поваги до старших і дивовижна впевненість у собі. Ніколи ще серед підлітків не були настільки актуальними революційні ідеї. Замість того щоб думати про уроки, вони мізкували, як змінити світ. В усьому світі ті часи назвали бурхливими: людей очікували швидкі зміни в стилі життя та численні переїзди. **крути захищали гімназисти Києва.*

Прогнозують, що «альфи» також будуть схильні до нестандартних рішень. Їх змалку цікавитимуть глобальні проблеми сучасності: глобальне потепління, космос, нестача ресурсів. Причому, навіть у дитинстві вони будуть впевнені, що самотійно зможуть вирішити всі складнощі.

Можуть конфліктувати з молодими вчителями, оскільки, коли «альфи» прийдуть до школи, на ринку праці головними будуть представники покоління Z — ті, хто навчається сьогодні. Є варіант, за якого більшість учителів становитимуть представники покоління Y—тобто ті, кому нині 20- 30 років.

Соціологи передбачають, що між молодими викладачами та «альфами» конфлікти можуть виникати з таких причин.

1) Ігнорування моди та репутації в соцмережах.

Навчання буде значно віртуальнішим, ніж нині. Спілкування в навчальних тематичних групах соцмереж стане звичним для школярів і вчителів. Тому діти,

які нехтують груповим зворотним зв'язком, дивуватимуть викладачів.

«Альфам» буде неважливо, чи належать вони до якоїсь спільноти. Вони матимуть критичний склад мислення, намагатимуться довести чи спростувати те, що раніше вважалося аксіомою. І навіть повстануть проти «зграї» соцмереж. Ці діти наголошуватимуть на тому, що мають право думати інакше, ніж всі, та не озиратися на кількість «лайків».

При цьому вони не почуватимуться ні одинаками, ні членами певних колективів. А вважатимуть себе просто частиною одного цілого — **землянами**.

2) Запізнення та зрив дедлайнів.

«Альфи», особливо в дитинстві та підлітковому віці, житимуть так, ніби в них попереду вічність. Тож це обертатиметься недоліками: їм буде важко розрахувати час на певну діяльність, вони забуватимуть про інтернет-дедлайни з різних предметів, постійно запізнюватимуться на уроки.

Ці учні будуть переконані, що глобальне важливіше за деталі та формальності, тож цікаві замисли та міркування не можна обмежувати часом. Варто буде розробити спосіб навчати цих дітей не одночасно, а в різному темпі.

Вчителів, які вважають, що успіх треба заробити наполегливою працею, дратуватимуть спроби «дітей смартфонів» вигадати щось, щоб завдання можна було зробити якомога швидше.

3) Бунти та надмірна незалежність.

Коли підліткові бунти майже забудуться, а молодь довго житиме разом з батьками, з'являться волелюбні

«альфи». Ці діти вважатимуть, що можуть самостійно мандрувати і прагнутимуть подивитися весь світ. Будуть переконані, що підтримку можуть знайти навіть у незнайомих людей.

Інтернет на той час перестане бути «світом у гаджеті»: розвиватимуться технології доповненої реальності. Тож нове покоління вже не тікатиме від реального життя, а захоче змінювати фізичний світ так само легко, як змодельований.

Фізична активність теж буде на високому рівні, адже «альфи» не будуть увесь час сидіти з гаджетами в руках. А тому зростатимуть непосидючими,

активними та сильними.

Певна легковажність та рання самостійність можуть дратувати вчителів. А з батьками учнів викладачі зможуть спілкуватися лише мінімально. Бо навіть першачки не дозволятимуть татам і мамам опікуватися їхніми справами.

Варто врахувати, що чимало батьків будуть не дуже молодими. Адже зараз є тенденція народжувати все пізніше. Тому для підлітків покоління Альфа буде звичнішим опікуватися батьками, ніж навпаки.

Можна передбачити й суперечності, які виникнуть між «альфами» та літніми викладачами.

1) *Відсутність духу конкуренції.*

Як і нинішні учні, «альфи» не будуть амбітними і не цікавитимуться призами в конкурсах. Але вони ще й не терпітимуть порівняння та будь-якого примусу. Навіть завуальованого під змагання чи гру.

Більш уразливі, образливі та емоційні, ці школярі вимагатимуть делікатності, поваги до індивідуальних особливостей, навіть коли будуть ще зовсім малими. Певно, систему оцінювання доведеться міняти, щоб вона не травмувала нове покоління.

2) *Знання важливіші за вміння.*

Нині, коли сучасна школа відходить від виховання «теоретиків» до розвитку необхідних для життя компетенцій, у це складно повірити. Але вміння знову будуть знецінені, а знання — у фаворі.

Проте, на новому витку історії ідеальним учнем стане не зубрила-ерудит, «нашпигований» інформацією, а дитина-дослідник. Тобто учень, який пропонує нові ідеї і робить міні-відкриття. А де багато ідей — там і багато суперечок.

Прогнозують, що «альфи» перетворюватимуть проекти на диспути, «говорильні», але не завжди доводитимуть справу до кінця.

Досвід та вміння викладача перестануть вражати дітей.

«Респект» викликатиме лише оригінальність мислення, вміння проаналізувати і трактувати.

ВИСНОВОК

Отже, покоління є досить різні. А тому, при спілкуванні зі своїми дітьми чи батьками, необхідно враховувати всі особливості, що характерні цьому поколінню, до того ж зважати на події, що могли вплинути на людину.

Завдяки цьому, можна буде уникнути можливих конфліктів та зберегти добрі відносини один з одним.